

KABARÉ, 2015

„A tér- és időbeli konkrétumaitól megfosztott kanavász valahová Európa közepére, egy világvárosba helyezi a darabot. Átjáróháznak tűnő romkocsmá, sötét árnyak felbukkanásával fenyegető infernális aluljáró is lehet a Zöldy Z. Gergely tervezte kitűnő díszlet (a jelmezek is Zöldyt dicsérik). A véres-éjes világításban a tobzódó graffitik piros-fekete alakzatfoltjai a mindenség akármely zugára utalhatnak. Alföldi előadása nem csinál titkot abból, hogy a vilódzó, mozgalmas, könnyed, kihívóan viccelődő külső a rendező két évtizede következetesen, bátran képviselt kritikai értékrendjének összetevőit szolgálja: a rasszizmus – antiszemitizmus, romaellenesség, idegengyűlölet – elleni tiltakozását, az emberi jogok értelmében megélhető teljes szabadságért – ezen belül bármiféle másság elfogadásáért – vívott művészi küzdelmét.

Hoffer Károly bábtervező nagyszerű groteszk bábteszteket, báb-másokat adott a színészek mellé (a bábok

termete változó, fele vagy harmada embert tesznek ki), Alföldi Róbert precízen elgondolta, kinek legyen báb-alakmása a szereplők közül, kinek ne, illetve mely esetekben kerüljön előtérbe a báb. A homogén tervezői elképzelést többféleképp megtestesítő bábok (gnóm-bábtól a primadonna-bábig) mozgás-technikailag voltaképp elég egyszerűek, fizikai valójukban majdhogynem lomhán lépegetők.

A matrónásan ápoltpanziótulajdonos Schneider kisasszony és az eltottyadt Schultz úr bábu-öregségének, időskori macskajáték-szerelmének Pallai Mara és Ács Norbert az ember- és kapcsolatábrázolás mesterfokán, lelki hitellel ad életet (a Sally-Cliff kapcsolat ellenpontjaként). Például a fényvetős-körhintás ananász(-ajándékozási) jelenetben: a forgó-villogó, túlfejtett „leánykérési” csodagyümölcs szinte elnyeli a levélzetet megülő vén Ádámot és Évát. A házasságkötésük után a csuklyás külső hatalmak által zsidósága miatt azonnal földre gorbmitott, tiport

Bercsényi Péter (Konferanszié) és Mórocz Adrienn (Sally)

Ács Norbert (Schultz úr) és Pallai Mara (Schneider kisasszony) meg az ananász

Schultz belehal abba, hogy az egzisztenciáját nem ok nélkül féltő párja a beteljesüléskor szipogva-rettegve fel is mondja összetartozásukat.

Az előadás bábos vonala magasabb minőségű színjátékos, zenei és énekes vonalánál. Nem egyszerűen bábmozgatásról van szó: báb- és bábu-filozófiáról. A néger babára emlékeztető pindurka lányka purdé fehérre mosdatási kísérletének, obszcén megborotválásának mozzanata, s ahogy aztán a játékszeremberkét – hiszen csak barna bőrrű és cigány marad az! – egy vad rúgás röpti a semmibe: a bábszínházi *Kabaré* egyik megrázó epizódja. Itt baba a báb, Sally pénzes pasit – „amerikai filmproducer” – fogó kalandjában óriásmaszk a báb. A hátsó színpad horizontjára ültetett behemót, szivarozó fej (valaki

hatalmasnak a feje) nevetséges és félelmetes. Amikor Sally, otthagya Cliffet, visszafut alkalmi kedveséhez és magához emeli a fejet, kiderül: a marcipánosan festett papírmásé- és rongy-„sárkányfej” mögött, alatt senki és semmi sincs, a kis énekesnő társa üres, illúzió-foszlato kellék.

A padozat alól, mintegy a pokolból előmászó, szájából vért és szót egyszerre csorgató konferanszié szerepében Bercsényi Péter dirigálja az eseményeket. Nem ördög, inkább ördögfióka. Az arcfestéssel is kiemelt mimikáját, a gumírozott vonaglását csak annyira veti be, amennyire a játéktér és a nézőtér összekötéséhez szükséges. Amit betanult, eladja rögtönzésnek, és fordítva; ha kimegy, akkor is marad. Alakjával emblémája egy fekete–piros előadásnak,

Az előadás karmestere: Bercsényi Péter

Bercsényi Péter és Spiegl Anna (Sally)

mely beleivódik kabaré- és *Kabaré*-képzetünkbe.⁸⁸ (Tarján Tamás)

„Hoffer Károly bábjai nagyon pontosan jelzik a szereplők sorsát, életstádiumát. Hasonlóan az általa rendezett *Semmi*hez, a fiatalok arca még sima, szinte jellegtelen, még csak ezután íródik majd tele. Schneider kisasszony és Schultz úr bábjai viszont minden részletükben kidolgozottak: arcukon az életük és a jellemük, amihez még a Schneider kisasszony kiugró térdkalácsán meggyűrődő harisnya is hozzátartozik. Az idős párt játszó színészek (Pallai Mara és Ács Norbert) egészen az előadás utolsó részéig nem szakadnak el bábjaiktól, a fiatalok viszont többször is különválnak tőlük – érzékeltetve a kiforrott,

önazonos személyiség egységét vagy éppen a magukat keresők bizonytalanságát. Jelentésem az is, amikor az abortuszon átesett Sally bábját egy átlátszó, üres plexibáb váltja fel.

A bábjáték lehetőséget ad arra, hogy az előadás a szexualitás és az erőszak ábrázolása terén is jóval »szókimondóbb« legyen, mintha kizárólag színészi játékra épülne. Egy falhoz vágott vagy lábánál fogva vonszolt báb, vagy éppen a plüssből vagy miből készült, méretes nemi szerveket magukra kötő színészek csoportsex jelenete így egyszerre tud hatásos és mégis eltartott lenni.

Az előadás fontos szempontja, hogy itt tulajdonképpen nem is a fiatalok, Sally és Cliff az igazi főszereplők, hanem Schneider kisasszony és Schultz

88 Tarján Tamás: *Fekete-piros*. (<https://szinhaz.net/2015/04/17/tarjan-tamas-fekete-piros/>)

úr. Abban a totálisan értékvesztett, pénz- és erőalapú világban, ami itt megjelenik, ők képviselnek olyan, az egyre őrültebb mindennapok romjai között szinte láthatatlan értékeket, mint a hűség, a másakra figyelés, a tartás és a szelíd kitartás. Szerelmi jelenetük az előadás talán legszebb részlete. Ebben igen nagy szerepe van Pallai Marának és Ács Norbertnek. Amikor Schneider kisasszony zsigeri félelmében hátat fordít Schultz úrnak, és Pallai Mara – először leválva bábjáról – kihátrál a színpadról, abban a karakter életből való kihátrálása is ott van. Bercsényi Péter a Konferanszié szerepében sokszínű és erőteljes, az előadás minden egyes percében jelen van, miközben végig megtartja a közönséggel való kapcsolatot is. Alföldi Róbert rendezése olyan, amilyenek a festmények ennek

a sajátos, berlini-budapesti kabarének a falán. Határozott kontúrokkal felfestett, harsány színekkel nyomatékossított, zömében absztrakt, de néhány különösen fontos részletében aprólékosan kidolgozott összképet kapunk, ha sokáig nézzük. Vöröset és feketét.”⁸⁹ (Turbuly Lilla)

(Joe Masteroff – John Kander – Fred Ebb: *Kabaré*. Fordító–dramaturg: Vörös Róbert. Koreográfus: Gergye Krisztián. Díszlet-jelmez: Zöldy Z. Gergely. Bábok: Hoffer Károly. Rendező: Alföldi Róbert. Szereplők: Bercsényi Péter, Mórocz Adrienn/Spiegl Anna, Szatory Dávid, Ács Norbert, Pallai Mara, Pethő Gergő, Spiegl Anna, Tatai Zsolt, Teszárék Csaba, Bánky Eszter, Ellinger Edina, Juhász Ibolya, Kovács Judit, Kovács Katalin, Radics Rita)

A Kit-Kat Kabarében

89 Turbuly Lilla: *Vörös és fekete*. (7 óra 7, 2015. 04. 14. https://7ora7hu/2015/04/16/voros_es_fekete_865) Utolsó letöltés: 2019. 08. 29.